

Szemünk fénye

[Látó, 2011. január]

SZEREPLŐK

Endi harmincas férfi
Vlagyimir hetvenes férfi
Emma hetvenes nő
Uli huszonéves fiatalember
Idegen az arca helyén tükör van

Helyszín

Kertes ház valahol a külvárosban

ELSŐ JELENET

Délután. Szoba. Vlagyimir és Emma a kanapén ül. Uli a karosszékben. Endi – másik karosszék hiányában – egy konyhai széken. A dohányzóasztalon sütemény és üdítő. Uli egyik kezében szalaggal átkötött papírdoboz, másik kezében sütemény. Ez a keze be van fáslizva.

ULI Köszönöm a meghívást, Vlagyimir bácsi... ha szólíthatom így. Emma néni, nagyon finom ez a sütemény.

EMMA Örülök, hogy ízlik, kedves Uli. Az édesanyám receptje.

VLAGYIMIR Két oka van annak, hogy meghívtuk. Az elsőt ismeri. Ezért hadd mondjam el, hogy mi volt a másik. Szerettük volna megismerni a fiunk... főnökét. Meg kell mondanom, nem csalódtam. Maga igazán jóvágású fiatalember. Nem igaz, Emma?

EMMA Úgy hallottam, hogy főiskolát végzett.

ULI Egyetemet.

EMMA Bocsánat.

VLAGYIMIR (Endire néz) Hallod, Endi? Uli elvégzett egy egyetemet.

EMMA Endinek, sajnos, csak érettségije van.

ULI Tudom. De ha megengedik, nem kell azért ezt sem lebecsülni.

Szünet

VLAGYIMIR Azt javaslom, ne húzzuk az időt. (Emmára néz) Emma.

EMMA (feláll) Mindjárt jövök.

Kimegy

VLAGYIMIR Ahogy így elnézem magát, nem lehet több huszonnyolc évesnél.

ULI Huszonhárom éves vagyok.

VLAGYIMIR (Endire néz) Hallod, Endi? Uli huszonhárom éves. (Ulira néz) Maga nagyon fiatal. És úgy hallottam, nagyon sikeres.

ULI Nem panaszkodom.

VLAGYIMIR Mi is a munkája a kutatóintézetben?

ULI Csoportvezető vagyok.

VLAGYIMIR Ühüm.

Szünet

Endiből soha nem lesz csoportvezető.

ULI Nem lehet mindenkiből csoportvezető.

VLAGYIMIR Igen. Az ilyesmiért meg kell dolgozni. Áldozatot kell hozni érte. Ugye, így van?

ULI Pontosan.

VLAGYIMIR (Endire néz) Hallod, Endi? Uli áldozatot hozott. (Ulira néz) Endi még nem hozott áldozatot semmiért. Lehet, hogy ez szigorúan hangzik, de higgye el, szeretem a fiamat. Én csak a javát akarom, amikor azt mondom, hogy a fiam nem elég... nem elég... most, sajnos, nem jut eszembe a megfelelő kifejezés.

ULI Én, a magam részéről, elégedett vagyok Endivel. Vannak hiányosságai, de hát kinek nincsenek? Úgy gondolom, Vlagyimir bácsi, hogy Endi, ha fogalmazhatok így, fejlődőképes. Még sokat változhat. Sőt, kijelentem, hogy Endi, véleményem szerint, döntő változás előtt áll. Be fog illeszkedni. Erre mérget vehet.

VLAGYIMIR Nem tagadom, jó ezt hallani. De én azért szkeptikus vagyok. Azt is megmondom, hogy miért. Mert ismerem, mint a tenyeremet. Endi alkalmatlan arra, hogy... döntéseket hozzon. (Endire néz)

Nem így van?

Endi hallgat.

Elvégzi a munkát, amit rábíznak, de a kezdeményező erő... az sajnos hiányzik belőle.

ULI Az ő munkájához nem kell.

VLAGYIMIR Szerencsére.

ULI Az én munkám persze más. Nekem állandóan döntéseket kell hoznom. Súlyos döntéseket.

Felelősségteljes döntéseket.

VLAGYIMIR A felelősség súlya.

ULI Ismeri?

VLAGYIMIR Ismerem bizony. Amíg dolgoztam, én is folyton döntéseket hoztam. Három ember kenyere függött tőlem.

ULI Szép dolog a felelősség.

VLAGYIMIR A legszebb dolog a világon.

ULI Én nehéz döntéseket hozok, de – úgy igaz, ahogy itt ülök – jól alszom mégis. Úgy alszom, mint a tej. És maga?

VLAGYIMIR Régen én is így voltam ezzel. Mióta betegeskedem... de ezt inkább hagyjuk. Hiszen végül is ünnepelünk. Hol van már, Emma?

Belép Emma. A kezében torta. A tortán harminchat gyertya ég.

EMMA (énekel) Boldog születésnapot! Boldog születésnapot! Boldog születésnapot, Endi! Boldog születésnapot!

Leteszi a tortát a dohányzóasztalra.

VLAGYIMIR Fújd el a gyertyákat, fiam!

Endi feláll, hogy elfújja a gyertyákat.

ULI Ha megengedik, előbb szeretném átadni ezt a kis... ajándékot. Boldog születésnapot, Endi!

ULI Endi felé nyújtja a dobozt az asztal fölött. Endi nézi a dobozt. *Habozik, hogy átvegye-e.*

VLAGYIMIR Na, mi lesz?

Endi átveszi Ulitól a dobozt, és visszatül vele a székre. Nézi a dobozt az ölében

Nem akarlak sürgetni, fiam, de ha sokáig nézed még azt a dobozt, lemegy a nap.

EMMA Csak bátran, kisfiam.

Endi kinyitja a dobozt, és kivesz belőle egy papírcsákót.

ULI Én készítettem, ha nem haragszanak. Szerettem volna valamilyen személyes ajándékkal meglepni a születésnapot.

VLAGYIMIR Köszönjük. (Endire néz) Köszönd meg Ulinak!

ENDI Köszönöm.

VLAGYIMIR Most pedig úgy illik, hogy tedd fel.

Endi felteszi a csákót a fejére.

Szerintem jól áll. (Emmára néz) Te hogy gondolod?

EMMA (nézi a csákót Endi fején) Egy kicsit told hátrébb! Úgy. (Ulira néz) Én is szeretném megköszönni, kedves Uli. Maga igazán... nagyvonalú.

ULI Mi, asszonyom, gondolunk a munkatársainkra. Ezt az egész kutatóintézet nevében mondhatom. Különösen gondolunk egy olyan munkatársunkra, akinek ez az első munkahelye. (Endire néz) Mert ez az első munkahelyed, ugye?

Endi hallgat.

VLAGYIMIR Hát akkor... Ideje lenne elfújni a gyertyákat. Fiam, próbáld meg. De egyszerre! (Ulira néz) Fogadjunk, hogy nem sikerül.

Endi nagy levegőt vesz, és ráfúj a gyertyákra – néhány égve marad.

VLAGYIMIR Mit mondtam. Ehhez, kérem, tüdő kell. Erős tüdő. Endinek, sajnos, nincs elég szuflája. (Emmára néz) Emma.

EMMA (feláll) Kérem a tányérját, kedves Uli.

ULI Tessék.

EMMA (vág egy szeletet a tortából) Remélem, megbirkózik vele. (Vlagyimirra néz) Vlagyimir?

VLAGYIMIR Milyen ízű?

EMMA Meggyes.

VLAGYIMIR Akkor vágjál! De csak egy keveset.

EMMA (vág egy szeletet a tortából) Jó étvágyat. (Endire néz) Endi?

Endi megrázza a fejét.

VLAGYIMIR (Endire néz) Ugyan már, fiam. Hiszen te vagy az ünnepelt.

ULI Az ünnepeltnek kötelező megkóstolni.

VLAGYIMIR Hallod, hogy mit mond Uli? Azt mondja, hogy kötelező.

EMMA Ne erőltesd! Ha nem kér, hát nem kér.

VLAGYIMIR De hát... (Levágja a villát a tányérba) Megette a fene ezt az egészet!

EMMA Vlagyimir.

VLAGYIMIR Bocsánat.

EMMA Ne nekem mondd.

VLAGYIMIR (megpaskolja Endi kezét) Bocsáss meg, fiam. Isten élteszen.

Csend. Endi kivételével mindenki eszik.

Le kellene öblíteni ezt a kis süteményt. (Ulira néz) Van hozzá kedve?

ULI Mire céloz, Vlagyimir bácsi?

VLAGYIMIR A pincémre, fiatalember. A pincémre a kert végében.

ULI (leteszi a villát a tányérba) Nagyszerű gondolat.

VLAGYIMIR Akkor menjünk. Kérem, segítsen felállni.

Uli felsegíti Vlagyimirt a kanapéről. Vlagyimir Uli bekötözött kezére pillant.

Mi történt a kezével?

ULI Megvágtam.

VLAGYIMIR Csak óvatosan azokkal a késekkel, fiatalember. Még véletlenül beleszalad egybe.

ULI (legyint) Ne aggódjon, Vlagyimir bácsi. Holnapra nyoma sem lesz.

VLAGYIMIR Igaza van. Így kell ezt felfogni. Ilyen derűsen. (Belekarol) Ugye nem veszi zokon, ha magára támaszkodom út közben. Elég gyengék a lábaim mostanság.

ULI Megtisztel, Vlagyimir bácsi. (Emmára és Endire néz) Maguk?

EMMA Én inkább itt maradok.

ULI Endi?

VLAGYIMIR Ha sokáig álldogálunk még itt, inkább visszaülök. Akinek van kedve, kövessen.

Kimennek. Emma közelebb húzódik a kanapén Endihez, aki még mindig a széken ül.

EMMA Endikém, mi van veled?

ENDI Nehéz napom volt, anya.

EMMA Minden nap ezt mondd.

ENDI Gond volt a Maryvel.

EMMA (döbben) A Maryvel?

ENDI Igen.

Szünet

EMMA Mi van ezekkel a csimpánzokkal mostanában? Nem mondtak semmit?

ENDI Valamilyen járványról beszélnek.

EMMA Járványról? Miféle járványról? (Távolabb húzódik Enditől) Emberre is veszélyes ez a járvány?

ENDI Nem kell izgulni, anya. Látod ezt? (Kihúz a zsebéből egy maszkot) Ezt hordja mindenki. (Felteszi az arcára) Még Uli is így jár a laborban.

EMMA Akkor jó. Az én öreg szívem már nem bírja az ilyen izgalmakat.

ENDI (leveszi az arcáról a maszkot, és visszagyűri a zsebébe) Uli szerint egy ismeretlen vírus okozhatja a szokatlan viselkedésformák eszkalációját.

EMMA Hogy?

ENDI A vírus miatt váltak állítólag a csimpánzok agresszívvé.

EMMA Aha. Tehát a Mary... megvadult.

ENDI Igen, anya.

Szünet

Megharapta Ulit.

EMMA Akkor ezért van bekötve a keze.

ENDI Igen.

EMMA És Uli mit csinált?

ENDI Amikor Mary megharapta a kezét?

EMMA Igen.

ENDI Lelőtte.

EMMA A Maryt?

ENDI Szitává lötte.

Szünet

EMMA Hát ezt igazán nem gondoltam volna. Találkozik az ember egy tudóssal, egy fiatal, szépreményű agykutatóval, és nem is gondol rá, hogy löfegyvert hord a makulátlanul fehér köpenye alatt.

ENDI Biztonsági előírás.

EMMA A fegyverhasználat?

ENDI Nem. A fegyverviselés. A csoportvezetőnek kötelessége fegyvert hordani. Az ilyen esetek miatt. Azt hiszem.

Szünet

Anya.

EMMA Mondd!

ENDI Láttam az asztalt, ahol a Maryt felboncolták. Ha láttad volna... Véres volt. Még sohasem láttam ennyi vért, anya. Több vér van ott, mint narancslé.

EMMA Narancslé?

ENDI Azt kapnak a csimpánzok, ha együttműködnek. A Mary is mindig azt kapott, ha nyomogatta a gombokat a számítógépen. Nagyon szorgalmasan nyomogatta. Szorgalmasabban, mint én. Mert én is azt nyomogatom, anya. Közben pedig nézem azokat az ábrákat. A Mary is azokat nézte. Ott ült mellettem a Mary, és ugyanazokat az ábrákat nézte, mint én. Látod, anya? Nincs nagy különbség. A különbség annyi, hogy az én gyomromba nem volt bevarrva egy vezeték.

EMMA Vezeték?

ENDI Először én is csodálkoztam. De aztán Uli elmondta, hogy abban áramlik a narancslé. A csimpánzok nagyon szeretik a narancslevet.

Szünet

Anya.

EMMA Igen?

ENDI Én szerettem a Maryt. Nagyon kedves állat volt. Én még nem láttam ilyen okos szemű állatot.

EMMA (megsimogatja Endi fejét) Jaj, úgy sajnálom, kisfiam.

ENDI Nem megy a fejembe, anya. Felboncolták. Először lelőtték, aztán felboncolták.

EMMA Nézd, kisfiam, a tudósok már csak ilyenek. Kíváncsiak. Biztos megvolt az ésszerű oka annak, amit tettek. (Csönd) Aztán mi történt?

ENDI Berakták a maradványait egy zsákba. A karját, a lábát, a fejét – beraktak mindent.

EMMA Uli is ott volt?

ENDI Ő tartotta a zsák száját.

EMMA Ez... Ez igen. Szép dolog a csapatmunka.

ENDI Aztán Uli azt mondta, hogy vigyem ki a zsákot a kukába.

EMMA Milyen kukába?

ENDI Amelyik ott áll az intézet udvarán. Van rajta, tudod, egy koponya. Egy emberi koponya. Ez jelzi, hogy a kukában veszélyes hulladék van.

EMMA Értem. A Maryból veszélyes hulladék lett. (Csönd) És te?

ENDI Megtagadtam.

EMMA Helyesen tetted. Nem lett volna szép dolog kidobni azt a zsákot a kukába.

ENDI Uli dobta ki.

EMMA Uli?

ENDI Aztán megfenyegetett, hogy legközelebb én is odakerülök.

Szünet. Emma nézi Endit, Endi nézi Emmát.

EMMA Ez azért nem volt szép Ulitól. Nem kért bocsánatot?

ENDI Nem.

EMMA Tehát nem. Értem. (Csönd) Pedig hát úgy illett volna. (Csönd) Helyesen cselekedtél. Büszke vagyok rád.

ENDI (halkan) Pofán kellett volna vágni.

EMMA Kit?

ENDI Hát Ulit.

EMMA Az erőszak nem old meg semmit, Endikém. Erre még csak ne is gondolj.

ENDI Mégis azt kellett volna tenni.

EMMA Endi, figyelj rám. Jézus azt tanítja, hogy legyünk szelídek. Legyünk türelmesek és szelídek. Igen, kisfiam. Jézus nagyon szelíd ember volt. Hagyta, hogy megkorbácsolják. Hagyta, hogy megköpdössék. Még azt is hagyta, hogy a gonosz emberek keresztre feszítsék. Gondolod, hogy ha nem lett volna szelíd és türelmes ember, akkor mindezt hagyta volna? Nem, kisfiam. Akkor iszonyú átkokat szórt volna a kínzóira. Akkor – igen, akkor úgy őrjöngött volna, ahogy Mary. Egy csimpánz őrjönghet – de egy ember? Hát csimpánz volt szerinted Jézus? Nem, kisfiam. Ezért azt mondom, helyesen tetted, amikor nyugodt maradtál.

Endi feláll, tesz néhány lépést a szobában, aztán leül Emma mellé a kanapéra.

ENDI (halkan) Mondd, anya, akkor is azt mondanád, hogy helyesen cselekedtem, ha megtudnád, hogy Uli... pocskondiáz?

EMMA Pocskondiáz?

ENDI Állandóan, anya. Azt mondja – naponta tízszer is elmondja –, hogy nem látott még egy olyan szerencsétlen alakot, mint én.

Csőnd. Endi nézi Emmát. Emma nézi Endit. Emmának hirtelen feltűnik Endi fején a papírcsákó.

EMMA Azt azonnal vedd le a fejedről!

Endi leveszi a papírcsákót.

Add ide!

Emma összegyűri a papírcsákót, és a galacsint a dohányzóasztalra dobja. Belép Vlagyimir és Uli. Uli kezében egy üveg bor.

VLAGYIMIR Ismétlje meg, fiatalember, amit a pincében mondott, hogy ők is hallják.

ULI Örömmel. Vlagyimir bácsi, meg kell dicsérenem a borát. Ez a bor nagyon finom. Még soha nem ittam ilyen... hogy is mondjam... különleges zamatú bort.

VLAGYIMIR (Emmára néz) Hallod, Emma? Ízlik neki a borom.

ULI (felemeli az üveget) EMMA néni, tölthetek?

EMMA Most nem kérek.

ULI Endi?

VLAGYIMIR Hagyd; az a nyavalyás nem iszik effélét.

EMMA Vlagyimir.

VLAGYIMIR Bocsánatot kérek. Endi nem iszik bort. Ez a helyzet.

ULI Kár. Ez a bor hosszú évek komoly szakmai tapasztalatának elsőrangú bizonyítéka.

VLAGYIMIR (kiveszi Uli kezéből az üveget) Akkor hadd töltsék még egy pohárkával... fiam.

Színültig tölti Uli poharát borral.

ULI (felemeli a poharat) Egészségére. Mindenki egészségére. A te egészségedre is, Endi! Főleg a te egészségedre! Isten éltesse!

Felhajtja a bort. Felmutatja az üres poharat, aztán leteszi az *asztalra. Meglátja az asztalon a galacsint. Endire néz. Emmára néz. Emma tekintete villámlik.*

Nahát, kezd sötétedni. (Az órájára néz) Hú, nagyon elröpült az idő. Az lesz a legjobb, ha én most elköszönök.

VLAGYIMIR Van még idő, fiam. Ül le. Mutatok valamit.

ULI Nem akarok zavarni, Vlagyimir bácsi.

VLAGYIMIR Ül le, ha mondom. (Emmára néz) Emma, szólj már rá te is, hogy üljön le!

Szünet

EMMA (szárazon) Kérem, üljön le; örülnék, ha még egy kicsit velünk maradna.

ULI Hát jó. Leülök. Ilyen kedves invitálásnak nem lehet ellenállni. Endi, leülhetek melléd?

Endi hallgat. Uli, bizonytalanul, leül Endi mellé. Emma – mivel most már hárman ülnek a kanapén – átül a konyhai székre. Endi távolabb húzódik Ulitól. Uli zavartan mosolyog, megpaskolja Endi combját.

Vlagyimir közben a szekrényből kivesz egy rongyba csavart tárgyat.

VLAGYIMIR Íme.

ULI Mi ez, Vlagyimir bácsi?

VLAGYIMIR Ho-ho, nem eszik olyan forrón a kását, fiatalember. (Uli kezébe teszi a rongyba csavart tárgyat) Előbb csak nézze meg figyelmesen!

Uli széthajtogatja a rongyot. Egy csillogó fémtárgy van benne.

ULI (meglepetten) Nahát!

VLAGYIMIR (leül a karosszékre) Ez, fiam, egy szárnyas fűró. Egy arany szárnyas fűró. Akkor kaptam a kollégáktól, amikor nyugdíjba mentem.

ULI (nézi a szárnyas fűrőt) Szép darab. És milyen nehéz.

VLAGYIMIR Igen. Nehéz. És szép. Jól mondja. Nehéz és szép. Nagyon jól mondja.

Szünet

Fiam.

ULI Igen, Vlagyimir bácsi.

VLAGYIMIR Kérdeznék valamit.

ULI Tessék.

VLAGYIMIR Látott már ilyet?

ULI Szárnyas fűrőt?

VLAGYIMIR Ühüm.

ULI Nem.

VLAGYIMIR Nem?

ULI Ez az első szárnyas fűró, amit... a kezemben tartok.

EMMA Vlagyimir. Mi szükség van erre? A kedves vendéget nem érdekli a te szárnyas fűród.

VLAGYIMIR (Emmára néz) Nem érdekli? Én úgy látom, hogy érdekli. (Ulira néz) Nem igaz?

ULI Érdekel, Vlagyimir bácsi.

VLAGYIMIR (Emmára néz) Na látod, Emma. Érdeklis. De még mennyire hogy érdeklis! (Ulira néz) Majd én elmondom, fiam, hogy mit tartasz a kezében.

Csend. Vlagyimir felemeli a kezét: a tenyerén apró fekete foltok látszanak.

Látja a kezemet?

ULI Igen.

VLAGYIMIR Háborús sérülés.

EMMA Vlagyimir.

VLAGYIMIR (Emmára néz) Csak nem azt akarod mondani, hogy túlzok? (Ulira néz) Akkor szereztem, amikor felszabadították a várost az... – de hát maga is tudja, hogy kik szabadították fel a várost. (Emmára néz) Nagyon érdekes történet.

ULI Szívesen meghallgatom.

VLAGYIMIR (Ulira néz) Ennek igazán örülök, fiam. Nem mindenki vevő a történeteimre ebben a családban.

EMMA Vlagyimir.

VLAGYIMIR (Emmára néz) Nem így van? (Endire mutat, aki a plafont nézi) A fiamat például egyáltalán nem érdekli ez a történet.

EMMA Mert már hallotta ezerszer.

VLAGYIMIR Na és? Egy történet addig él, amíg mesélik. Én pedig azt szeretném, hogy ez a történet – éljen.

ULI Szóval?

VLAGYIMIR Tehát úgy történt, hogy a csata után, ami egyébként itt volt néhány utcával arrébb, feljöttünk a testvéreimmel a pincéből, hogy megnézzük, áll-e még a házunk. Állt. Aztán kimentünk az utcára, ahol hullák feküdtek mindenütt. Katonák és polgári lakosok hullái. Elindultunk, hogy megnézzük, találunk-e valamilyen értéket a halottak ruházatában vagy a kilőtt harckocsikban, mert azokból is állt ott vagy három. Mentünk, mentünk, és akkor a hatéves öcsém – isten nyugosztalja – talált egy olyan nyeles kézigránátot. Az egyik hulla kezében találta. Mit tett a hülye?

ULI Csak nem?

VLAGYIMIR De igen. Kibiztosította.

ULI Micsoda pech.

VLAGYIMIR No igen. Így is nevezhetjük.

ULI És?

VLAGYIMIR Képzeld el a helyzetet. Ott állt a hatéves öcsém a kibiztosított gránáttal a kezében és – mosolygott. Azt hitte a hülye, hogy az egész csak játék. Mi pedig ott álltunk körülötte, és – nem mosolyogtunk. Tudtuk ugyanis, hogy ez bizony nem játék. Én reagáltam a leggyorsabban. Kitéptem a hatéves öcsém kezéből a gránátot, és...

Endire néz, aki vágott magának egy szelet tortát, és most eszik.

Örülök, fiam, hogy megjött az étvágyad.

Endi Vlagyimirra néz, nyel egyet, aztán leteszi a tányért az asztalra.

Hol is tartottam?

ULI Ott, hogy kitépte a Vlagyimir bácsi a hatéves öccse kezéből a kézigránátot.

VLAGYIMIR Igen. Aztán ráüvöltöttem a testvéreimre – ott állt mind a nyolc –, hogy fussanak. Futott is mindenki rendesen.

EMMA Most figyeljen.

VLAGYIMIR Sajnos, nem egy irányba futottak, hanem a szélrózsa minden irányába. A hülyék. Én meg ott álltam a kezemben a kézigránáttal, és azon gondolkodtam – néhány másodperc volt az egész –, hogy akkor most melyik után hajítsam. Végül a nővérem után dobtam, mert ő szaladt a legfürgébben.

Szünet

ULI És mi történt?

VLAGYIMIR (felmutatja a kezét) Ez. Telefűródott a testem vasszilánkkal. Túl későn dobtam el. Ahhoz azonban még elég hamar, hogy túléljem.

EMMA Legyen nyugodt, nem halt meg senki. Még a Vlagyimir nővére is túlélte.

ULI Micsoda szerencse.

EMMA Vlagyimir lélekjelenlétének köszönhatték az életüket.

VLAGYIMIR Három hónapig feküdtem a kórházban, mire minden szilánkot kioperáltak belőlem.

ENDI Apa egy hős.

VLAGYIMIR (Endire néz) Ezt csak azért mondasz, hogy gúnyolódj.

ULI Nem hiszem, Vlagyimir bácsi; hiszen maga tényleg nagyon hősiiesen viselkedett. Megmentette a testvérei életét. Egy valamit azonban nem értek. (Csönd) Miért nem operálták meg a kezét?

VLAGYIMIR Nem akartam.

ULI Ühüm.

Szünet

Ne haragudjon, de ezt nem értem.

VLAGYIMIR Mit nem ért, fiatalember?

ULI Hogy miért nem akarta? Hogy miért nem akarta, hogy az orvosok megoperálják a kezét? Feltételezem ugyanis, hogy az orvosok meg akarták ezt tenni – már csak a szakmai kihívás miatt is. Nem így van?

VLAGYIMIR A válasz egyszerű. Emlékezni akartam arra, ami történt.

Szünet

És nem fáj?

VLAGYIMIR (felemeli a kezét) Ez? (Uli bólint) Dehogynem. Különbözik hogy emlékeznek? Látja itt ezt a kis fekete árnyékot? Ez itt egy szilánk. Ez a szilánk két évvel ezelőtt... (Megfordítja a kezét) ... még itt volt.

ULI Vándorol?

VLAGYIMIR Még szép. És közben – fáj.

ULI De, ha szabad kérdeznem, mi köze van ennek... (Megemeli a szárnyas fűrőt) ... ehhez.

VLAGYIMIR Sok.

EMMA Most figyeljen.

VLAGYIMIR Ezeknek a szilánkoknak köszönhetem egy képességemet. Képes vagyok ugyanis a kezem segítségével megérezni, hogy hol van a föld alatt... víz.

ULI Nem mondja.

VLAGYIMIR Például ha most kinyújtom a kezemet... (Kinyújtja a kezét) ... azt érzem, hogy alattunk, úgy százötven, kétszáz méter mélyen, víz van. Édesvíz.

ULI Fantasztikus.

Szünet

Hogyan lehetséges ez?

VLAGYIMIR Maga a tudós, fiatalember. Ha maga sem tudja, hogyan lehetséges, hogyan tudhatnám éppen én? Egy vízügyi szakember nem foglalkozik ilyen kérdésekkel. Mert az vagyok – most már elmondhatom.

ULI Kútfúrónak tetszik lenni?

VLAGYIMIR A hatéves öcsém emlékére esküszöm – isten nyugosztalja –, hogy igaz, amit most mondok. Figyeljen. Az évek során rájöttem arra, hogy ha olyan helyen állok, ahol víz van a föld alatt, akkor a szilánkok – egy kicsit – megmozdulnak a kezemben. A fájdalom vizet jelez.

ULI Életet.

VLAGYIMIR Jól mondja, fiam. Életet. Nincs fontosabb dolog, mint az élet. Tehát nincs fontosabb dolog, mint a víz. (Felemeli a kezét) Kérem, hozza ide a fűrőt! Mutatok magának valamit.

Uli átadja Vlagyimirnak a fűrőt, aztán visszatül a helyére.

Köszönöm. Látja? (Kinyitja a fűró szárnyait) Olyan, mint egy madár. Hát nem olyan, mint egy madár?

Csak acélból vannak a szárnyai. De nem a szárny a lényeg. Hanem hogy ez a fűró – repül. A közönséges madár is repül persze. Hiszen éppen azért madár. Repül az égen. Ez a madár azonban, ha fogalmazhatok így... – mit gondol, vajon hol repül ez a madár, fiatalember?

EMMA Vlagyimir.

VLAGYIMIR (Emmára néz) Igen?

EMMA Elég lesz már.

VLAGYIMIR De hát csak beszélgetünk, Emma. Mint két felnőtt ember. Beszélgetünk az élet dolgairól.

(Ulira néz) Maga szerint mit csinálunk?

ULI Beszélgetünk, Vlagyimir bácsi.

VLAGYIMIR (Emmára néz) Hallod, Emma? Beszélgetünk. (Ulira néz) Nem értem, hogy mi itt a probléma.

ULI (Emmára néz) Minden rendben van, EMMA néni. Minden tökéletesen rendben van. Én is sokat beszélgetek Endivel a kutatóintézetben.

EMMA Valóban?

Emma nézi Ulit, Uli nézi Emmát. Emma feláll.

Hát akkor én most, ha megbocsátanak, kiviszem a tányérokat.

Kimegy.

ULI Tehát azt tetszett kérdezni az előbb, Vlagyimir bácsi, hogy hol repül ez a fűró, akarom mondani, madár.

VLAGYIMIR Igen.

ULI Ezt most már könnyű kitalálni. A földben repül. A talajrétegekben.

VLAGYIMIR Szárnyal! Szárnyal! (Felsóhajt) Én, fiam, egész életemben repültem. Istenem, milyen mámorító érzés volt vizet keresni, vizet... találni. Amikor feltört a víz a föld alól, én voltam a legboldogabb ember a világon. Igen, szinte repültem! És amikor megkóstoltam, mert mindig én kóstoltam meg először – az olyan érzés volt, hogy nem is tudom elmondani, milyen érzés. (Csönd) De most... Most be vagyok fújva én is arannyal. Meghalok, fiam. Meghalok az aranyréteg alatt.

ULI Ne tessék szomorkodni, Vlagyimir bácsi. Magától, ha hangot adhatok a véleményemnek, nagyon sok mindent tanulhat az ember.

Belép Emma.

VLAGYIMIR Hallod, Emma? Ez a fiatalember azt mondja, hogy tanulhat tőlem. (Endire néz) Tőled vajon miért nem hallom ezt soha?

EMMA (leül) Vlagyimir.

VLAGYIMIR (Endire mutat) De hát hallgat, Emma. Hallgat! Itt ül a kanapén, és úgy tesz, mintha nem tanult volna meg beszélni. Én csak azt szeretném tudni, hogy miért? (Endire néz) Tessék, tiéd a szó, fiam.

Szünet

Látod, Emma? A fiatalúr hallgat. Megint csak hallgat. Vajon miért hallgat a fiatalúr? Megmondom én, hogy miért. Mert szégyenkezik. Mert tudja, hogy nem veheti fel a versenyt ezzel a fiatalemberrel. Pedig idősebb nála. Harminchat éves. Ez a fiatalember mégis kenterbe veri. És nemcsak most. Kenterbe veri holnap is. Meg holnapután is. Kenterbe veri mindörökké. Hát ezért ilyen szótlan a mi szemünk fénye.

Mindenki hallgat. Hosszú csönd.

ULI (feláll) Az lesz a legjobb, ha én most elköszönök. Kedves Vlagyimir bácsi, EMMA néni, köszönöm a meghívást. Endi. Boldog születésnapot még egyszer. Jó éjszakát.

Emma feláll.

Csak tessék maradni nyugodtan. Kitalálok.

Kimegy. Rövid csönd. Ajtócsapódás hangja.

EMMA Elment.

VLAGYIMIR El.

EMMA Hozom a gyógyszereidet.

VLAGYIMIR A kefére is szükségem lesz.

Emma kimegy. Vlagyimir Endire néz.

Te még itt vagy?

ENDI (feláll) Jó éjszakát, apa.

Kimegy. Vlagyimir ül a kanapén, és simogatja a szárnyas fűröt.

VLAGYIMIR Repülni. Repülni. Jaj, mit nem adnék azért, ha még egyszer, csak egyszer, repülhetnék.

Sötét

MÁSODIK JELENET

Másnap reggel. Szoba. Vlagyimir félmeztelenül ül a kanapén. Vakargatja magát. Emma vasal.

VLAGYIMIR Viszket, viszket, viszket. Mintha egy átkozott hangyabolyban ülnék.

Szünet

Hol van a kefe?

EMMA A párna alatt.

VLAGYIMIR (felemeli a párnát) Itt nincs.

EMMA Egy pillanat.

Leteszi a vasalót, és kinyitja a szekrényt. Az egyik polcon különféle gyógyszerek vannak. Ott van a kefe is. Odaadja Vlagyimirnak. Vlagyimir nézegeti a kefét.

VLAGYIMIR Venni kellene egy újat.

EMMA Megint?

VLAGYIMIR Látod a sörtéit?

EMMA (tapogatja a kefe sörtéit) Hát ez nem az igazi.

Csönd. Vlagyimir vakarja a kefével a hasát, a karját, a lábát. *Emma vasal.*

VLAGYIMIR Te, Emma.

EMMA Igen?

VLAGYIMIR Kérlek, vakard meg a hátamat.

Emma leteszi a vasalót. Vakarja Vlagyimir hátát a kefével.

Igen, igen, igen.

EMMA Most már jobb?

VLAGYIMIR (felsóhajt) Sokkal. Micsoda megkönnyebbülés. Köszönöm.

Emma az ablakhoz megy. Elhúzza a függönyt.

Ne.

Emma behúzza a függönyt. Folytatja a vasalást.

Ne haragudj, de nem bírom a fényt. Ha rám süt a nap, még jobban viszket. Hát nem nevetséges? Egész életemben kint dolgoztam a napon, most meg olyan vagyok, mint egy átkozott vámpír.

Szünet

EMMA Délután templomba megyek.

VLAGYIMIR Ma is?

EMMA Szeretném, ha velem jönnél.

VLAGYIMIR Gyenge vagyok.

EMMA Majd belém karolsz.

VLAGYIMIR És ha elesem?

EMMA A hátamon is elviszlek, ha kell.

Szünet. Vlagyimir felsóhajt.

VLAGYIMIR Régen azért más volt. Emlékszel, milyen erős voltam? Meg tudtam tartani a tenyeremen egy négycolos fűrószálat. (A karját nézegeti) Micsoda izmaim voltak! Most pedig...

Szünet

Ez azért szomorú.

EMMA Micsoda?

VLAGYIMIR Hogy így elsorvad az ember. eltűnik, mint a hó.

Szünet

Te, Emma.

EMMA Igen?

VLAGYIMIR Megint kezdődik.

Emma leteszi a vasalót. Vlagyimir háta mögé lép a kefével.

Most inkább a körmöddel.

EMMA Vérezni fog.

VLAGYIMIR Nem baj. Csináld. Nem érdekel.

Emma vakarja Vlagyimir hátát a körmeivel.

EMMA Figyelj rám, Vlagyimir. Aggódok Endi miatt.

VLAGYIMIR Erősebben. Ez az. Erősebben.

EMMA Tegnap, amikor kimentél Ulival a pincébe, beszélgettünk. És nekem az volt az érzésem, hogy Endi... Valami, azt hiszem, nincs rendben Endivel.

VLAGYIMIR Ha kíváncsi vagy a véleményemre, hát elmondom. Uli igazi férfi, Emma. És vág az esze, mint a borotva. Ez a véleményem.

EMMA Nem tudom, hol rontottuk el.

VLAGYIMIR Sehol, Emma. Sehol. Endi olyan, amilyen. Azt hiszed, más nem ilyen? Meglepődnél, Emma. Meglepődnél.

Csönd. Emma vakarja Vlagyimir hátát a körmeivel.

Vége.

EMMA Hogy?

VLAGYIMIR A viszketésnek. Vége.

EMMA (megáll) Már nem viszket?

VLAGYIMIR Nem.

EMMA Biztos?

VLAGYIMIR Most egy ideig jó lesz.

EMMA Hát akkor megyek és főzök egy kis levest.

VLAGYIMIR Jó, de előbb kend be a hátam kenőccsel.

Emma kinyitja a szekrényt. A gyógyszeres dobozok között ott van a kenőcs is. Bekeni Vlagyimir hátát a kenőccsel.

Hol van az ingem?

EMMA (előrehajol) Te, Vlagyimir. Foltok vannak a hátadon.

VLAGYIMIR (meglepetten) Milyen foltok?

EMMA Szürkék.

VLAGYIMIR Biztos vagy benne?

EMMA Ha mondom. Apró, szürke foltokat látok a hátadon.

VLAGYIMIR (nézi a testét) A hasam nem foltos. És a karom se. (Emmára néz) Érdekes.

EMMA (a telefonhoz lép) Felhívom az orvost.

VLAGYIMIR Ne. Inkább hozd ide a mérleget.

Emma kiveszi az ágy alól a mérleget. Vlagyimir feláll a kanapéról. Emma támogatja.

EMMA Venni kellene egy botot.

VLAGYIMIR Nekem?

EMMA Csak egy időre. Könnyebben mozognál.

VLAGYIMIR Mozgok én így is. Szó sem lehet róla.

Rááll a mérlegre.

Engedd el a karom! Most már megállok a saját lábamon is. (Nézi a testét a tükörben) Istenem, milyen nagy a hasam. És milyen sárga. Mint a mustár. A lábam pedig két fogpiszkáló. Látom a bőröm alatt a koponyámat.

EMMA Mennyi?

VLAGYIMIR (nézi a mutatót) Hetven. Néhány deka híján. Segíts!

Leül, Emma segítségével, a kanapéra.

Hol van a füzet?

EMMA Egy pillanat.

Kiveszi az ágy mellett álló asztalka fiókjából a füzetet és a tollat. Vlagyimir beírja a mérés eredményét a füzetbe.

VLAGYIMIR A számok azt mutatják, hogy a súlyom... Húsz kilót fogytam egy hónap alatt. Pedig az étvágyammal nincs baj. (Emmára néz) Nem igaz?

EMMA Megeszel mindent.

VLAGYIMIR Úgy van. Még a vasat is megrágom.

Szünet

Te, Emma. Miért van ez?

EMMA Mi?

VLAGYIMIR Hát ez a fogyás.

EMMA Nem tudom, apus.

VLAGYIMIR Nem? Csak azért kérdezem, mert úgy látom, hogy nagyon megváltoztam. Nem ismerek a testemre, Emma. (Tapogatja a testét) Undorodom tőle.

EMMA Itt van az ing.

VLAGYIMIR Ez az én ingem? Hatalmas. (Felveszi az inget) Hát ebben ketten is elférnénk.

Szünet

Nem mondott semmit az orvos?

EMMA Melyik orvos?

VLAGYIMIR Az a szakállas.

EMMA Nem.

VLAGYIMIR Pedig pusmogtál vele a kórházban.

EMMA Nem pusmogtam senkivel. A főorvos úr csak elmondta, hogyan ápoljalak itthon.

VLAGYIMIR A jelenlétemben is elmondhatta volna.

Szünet

Emma, Emma. Nem hiszek én neked. Mondott az mást is. Azt mondta, hogy rákos vagyok.

EMMA (rémülten) Hallgass!

VLAGYIMIR Ez az igazság, Emma. Tudom én. Azt mondta, hogy készülj fel a legrosszabbra. Nem igaz?

Emma elsírja magát

Ne sírj!

EMMA (hüppögve) Nem sírok, nem sírok.

VLAGYIMIR Jó asszony vagy te, Emma. Erős asszony vagy. Igen. Nem ismerek még egy olyan erős asszonyt, mint te. (Emma felé nyújtja a füzetet és a tollat) Ezt rakd vissza, kérlek, a fiókba.

Emma beteszi a füzetet a fiókba, aztán gondterhelten leül az ágy szélére.

EMMA (nézi az ágyat) Istenem, mennyit szeretkeztünk ebben az ágyban. Már alig emlékszem az ízére. (Vlagyimirra néz) Nagy kandúr voltál, ugye tudod?

Hirtelen odaugrik Vlagyimirhoz, és hevesen átöleli. Bőgve.

Ó, Vlagyimir! Nem akarok elveszíteni! Mi lesz velem nélküled?

VLAGYIMIR Ne butáskodj, te! Mi ütött beléd? Nézz rám! Hallod? Nézz rám! Majd Endi... vigyáz rád.

EMMA (sírva) Endi? De hát magára sem tud vigyázni. Hogy tudna akkor rám? Rám hogy tudna akkor, Vlagyimir?

Csöng a telefon.

VLAGYIMIR Csöng a telefon.

EMMA (szipogva) Hallom.

VLAGYIMIR Nem akarsz felvenni?

EMMA Nem.

VLAGYIMIR Emma.

EMMA Jól van, megyek.

Emma, szipogva, a dohányzóasztalhoz megy, és felveszi a telefont.

Maga az? Jó napot, Uli. Köszönöm. Igen. Igen. Vlagyimir jól van. Nem, semmi különös. Igen, én is örülök.

Örülök, hogy jól érezte magát. Kérem, ezt ismétlje meg, mert nem hallottam. Endi? Azt kérdezi, hol van

Endi? Még nincs itthon. Endi még nincs itthon. Üzen neki valamit? (A szája elé kapja a kezét) Hogy mondta? Jézusom! Nem hiszem el. Endi csinálta?

Sápadt az arca, amikor leteszi a telefont. Leroskad a kanapéra.

VLAGYIMIR Mi történt?

EMMA Uli azt mondta, hogy Endi – megőrült. Én nem értem... Azt mondta, hogy tombolni kezdett.

Megfenyegette Ulit, hogy ha nem engedi el a csimpánzokat, akkor... megöli. Volt nála valamilyen cső.

VLAGYIMIR Cső?

EMMA Amivel ütni lehet.

Szünet

VLAGYIMIR És?

EMMA Uli kihívta a rendőrséget. Közben Endi azt üvöltözte, hogy nem ér semmit az egész.

VLAGYIMIR Milyen egész?

EMMA Nem értem... Reggel még minden rendben volt. Betettem a táskájába a szendvicset, a termoszt, adtam neki egy puszit, aztán...

VLAGYIMIR Folytasd.

EMMA Aztán semmi. Elment dolgozni, mint mindig.

VLAGYIMIR Ennyi?

EMMA Igen.

Szünet

Nem. Még történt még. Talán nincs jelentősége, de azért elmondom. Endi ma reggel – megölelt. Adtam neki egy puszit, erre ő magához szorított. Alig akart elengedni.

VLAGYIMIR Tehát nem akart elengedni.

EMMA Nem.

VLAGYIMIR Vajon miért?

Szünet

Nem értem én ezt a kölyköt.

EMMA Úgy szorított, hogy alig kaptam levegőt.

VLAGYIMIR És most hol van?

EMMA Nem tudja senki. Elrohant, nyoma veszett. De Uli azt üzeni, hogy nem akarja többet látni. Kirúgta. Már fel is vett valakit a helyére.

Szünet

Nagyon sajnál minket.

VLAGYIMIR Kicsoda?

EMMA Hát Uli. Azt mondta, hogy nagyon sajnál minket.

VLAGYIMIR Forduljon fel! Még hogy sajnál. Nincs szükségem a sajnálatára. Mit képzelsz ez az alak?

Szünet

Le akarok feküdni, Emma. Rosszul érzem magam.

EMMA Gyere.

Befekteti az ágyba Vlagyimirt.

Próbáld meg aludni.

VLAGYIMIR Igen, az lesz a legjobb. Megpróbálok, megpróbálok.

Szünet

Te, Emma.

EMMA Igen?

VLAGYIMIR Hiszel te a csodákban?

EMMA Imádkozom minden nap, hogy tegyen velünk csodát az isten.

VLAGYIMIR (megtörten) Jól van, Emma. Helyes. Én is ezt fogom tenni. Most először én is ezt fogom tenni.

Emma kimegy. Vlagyimir összekulcsolja a kezét, és áhítatosan felnéz a plafonra. De aztán csak legyint, és magára húzza a takarót. Sötét

HARMADIK JELENET

Éjszaka. Előszoba. Belép az ajtón Endi. Leveszi a cipőjét, kabátját. A táskáját felakasztja a fogasra. Bemegy – halkán – a szobájába. Ül az ágy szélén a hideg holdfényben. Feláll, behúzza a függönyt. Benyit Emma szobájába. Nézi Emmát, ahogy alszik. Emma – álmában – felnyög. A teste összerándul. Endi megsimogatja a haját, betakarja. Emma mosolyog. Sötét

NEGYEDIK JELENET

Éjszaka. Szoba. Vlagyimir mozdulatlanul fekszik az ágyon. Összefont keze a mellkasán. Belép Endi. Tétován áll, aztán elindul halkán az ágy felé. Megnyikordul a padló. Vlagyimir felkattintja a lámpát.

VLAGYIMIR Ki az?

ENDI Én vagyok, apa.

VLAGYIMIR Vagy úgy. (Felül) Csak nem akarsz megfojtani a sötétben?

ENDI Ezekkel a kezekkel?

VLAGYIMIR No igen. Ezekkel nem sokra mennél. Akkor mit akarsz?

ENDI El kell mondanom neked valamit, apa.

VLAGYIMIR Adj egy kis vizet. Szomjas vagyok.

Az éjjeliszekrényen kancsó, pohár. Endi vizet tölt a pohárba. Vlagyimir mohón iszik.

Ez jólesett.

ENDI Történt valami, apa.

VLAGYIMIR Tudok róla. Uli telefonált.
ENDI Szeretném megmagyarázni.
VLAGYIMIR Semmi szükség rá. Azt csinálsz, amit akarsz.
ENDI Én mégis szeretném megmagyarázni.
VLAGYIMIR Fogd rövidre. Álmos vagyok. Hány óra van egyáltalán?
ENDI Rólad van szó.
VLAGYIMIR (közelebb hajol Endihez) Rólam? Uli azt mondta, hogy úgy viselkedtél, mint egy eszement.
Mi közöm van neked ehhez?
ENDI (ünnepélyesen) Megbocsátok neked, apa.
Szünet. Endi nézi Vlagyimirt, Vlagyimir nézi Endit.
Nézd, nem tudom, mi történt, de az lenne a legjobb, ha most lefeküdnél. Majd reggel beszélünk.
ENDI Nem, apa. Most kell, hogy beszéljünk. Most. Egész nap gondolkodtam. Egész nap ültem a laborban, és gondolkodtam. (Csönd) Mi mindenre gondol ott az ember, istenem.
VLAGYIMIR Mindenki csak magára gondol, fiam.
ENDI És az a bárányos ember?
VLAGYIMIR Bárányos?
ENDI Hát, aki a kapuban várta a fiát. Mert a fia elment, és nem akart hazajönni. És ő mindennap a kapuban várta. És akkor a fiú egyszer csak megérkezett. Ő meg ott állt a kapuban – mint mindig –, és látta, hogy jön. Hogy jön haza a fia. És úgy megörült neki, hogy levágta a legszebb juhát.
VLAGYIMIR Fiam, fáradt vagyok. Miről beszélsz? (Csönd) Ilyen hülyeségeken gondolkodsz munkaidőben?
ENDI Igen.
VLAGYIMIR Aztán meg törsz és zúzol.
ENDI Kiborultam. Megezik az ilyesmi.
VLAGYIMIR Megezik? Velem, fiam, még nem esett meg ilyen. Én tudom, hol van a... határ.
ENDI Apa, én ma egész nap rád gondoltam.
VLAGYIMIR Hogy?
ENDI Elképzelttem, hogy állsz a kapuban, mint az a bárányos ember, és vársz engem. (Csönd) Egész nap ezt láttam magam előtt.
VLAGYIMIR (zavartan) A munkádra figyelj, fiam. A munkádra. A végén még... (Hirtelen megragadja Endi ruháját) Ugye most csak viccelsz?
Endi hallgat.
Fiam, fiam. Úgy látom, nem tanultál semmit. Hát tanuld meg: egy erős ember magára gondol. Mindenekelőtt magára. Én erős vagyok, ergo: nem gondolok rád. Verd ki a fejedből azt a kaput, azt tanácsolom. Érdekel is engem, hogy mikor jössz meg... Hát vártalak én most? Hát akartam én most veled beszélni? Nem. Én, fiam, itt fekszem egész nap ebben az ágyban, és csak magamra gondolok. Meg esetleg Emmára. De rá is csak azért, hogy mikor hozza már a levest, vagy mit tudom én mit. Na ehhez mit szólsz? Még hogy kapu. Még hogy várni. (Csönd) Világosan beszéltem?
ENDI Igen.
VLAGYIMIR (fáradtan) Akkor jó. Akkor nagyon jó.
Szünet
Tedd ezt le, kérlek.
ENDI (lerakja a poharat az éjjeli szekrényre) Hideg van ott.
VLAGYIMIR Hol?
ENDI A pincében. A laboratórium legalsó szintjén.
VLAGYIMIR Te egy pincében dolgozol?
ENDI Igen, apa. Egész nap ülök a pincében az előtt a nagy fekete láda előtt.
VLAGYIMIR (piheg) Azt hiszem, lázas vagyok.
ENDI Van azon a nagy fekete ládán egy kis nyílás. Hát én folyton azt a kis nyílást bámulom, apa.
VLAGYIMIR (kábultan) Érdekes, nagyon érdekes.

ENDI Benézek a nyíláson a ládába, és bent foltokat látok. Piros és zöld foltokat, apa. A bal szemem piros foltot lát, a jobb szemem pedig zöldet. Vagy fordítva.

VLAGYIMIR Jaj, úgy ugrál a szívem. (Kétségbeesetten) Vajon alszik már Emma? Vajon alszik már? ENDI Nézem a foltokat, apa, nézem, nézem, nézem őket, már a szemem is fáj, már szinte üvölni tudnék a fájdalomtól, és a foltok akkor egyszer csak megmozdulnak. A piros folt lassan átalakul zölddé, a zöld pedig...

VLAGYIMIR (kiabál) Emma! Emma!

Belép Emma.

EMMA Mi történt, mi... (Meglátja Endit) Te jó ég, hát te itt vagy! Hol voltál? Úgy aggódtam.

VLAGYIMIR (ingerülten) Azt hiszem, lázas vagyok, Emma. Hol van a lázmérő?

EMMA Tessék.

VLAGYIMIR (bedugja a lázmérőt a hóna alá) Micsoda éjszaka.

Emma leül.

Te mit csinálsz?

EMMA (értetlenül) Leülök.

VLAGYIMIR Kérlek, menj ki.

EMMA De hát miért?

VLAGYIMIR Mert beszélgetünk. Kérlek.

EMMA (feláll) Bocsánat. (Endire néz) Éhes vagy?

VLAGYIMIR (ingerülten) Emma.

EMMA Bocsánat.

Kimegy.

VLAGYIMIR Most ittam egy pohár vizet, de már megint ki van száradva a szám. Alig tudom forgatni a nyelvemet. És az álmaim! Mielőtt beléptél, azt álmodtam, hogy... Mindegy. Már nem is emlékszem.

(Endire néz) Hol tartottunk?

ENDI A foltoknál.

VLAGYIMIR Hát persze. A foltok.

ENDI Megváltozik a színük, apa. A zöld piros lesz, a piros pedig zöld. Felfalják egymást.

VLAGYIMIR (merengve) Mint engem a rák.

ENDI És tudod, hogy mi a legérdekesebb? Én irányítom.

VLAGYIMIR Mit?

ENDI A változást. Ez a munkám, apa.

VLAGYIMIR Ez volt a munkád.

ENDI A változás a munkám. Igen. Lassítanom kell, gyorsítanom kell. El tudod ezt képzelni? Mert például látok egy zöld foltot. És akkor Uli azt mondja: most gondolj, Endi, a piros színre. A piros színre koncentrálj. És akkor én a piros színre gondolok. Nézem a zöld foltot, és közben a piros színre gondolok. És akkor a zöld folt elkezd pirosodni. Először lassan, aztán egyre gyorsabban. Istenem, milyen fárasztó munka ez, apa. El sem tudom neked mondani, milyen fárasztó. Folyton arra gondolni, ami nincs. Folyton arra koncentrálni, ami csak a fejemben létezik. Nem tudok ennél fárasztóbb munkát elképzelni, apa. Mert ha nem akarom, hogy megváltozzon a szín, akkor nem változik meg. Vagy megváltozik, de csak félig. Vagy teljesen, de aztán visszaalakul. Ilyenkor Uli mindig azt mondja: koncentrálj jobban, Endi! Akarj, Endi, akarj!

Szünet

Tudod, hogy mire gondoltam, apa? Arra, hogy ilyenek az emberek is. Igen, ma arra gondoltam, hogy az emberek is ilyenek. Elképzelnek valamit, ami nincs, és azt akarják, hogy legyen. Például valaki elképzel egy házat, és azt akarja, hogy a ház legyen. És a ház – lesz. Vagy elképzel a házban egy nőt, és azt akarja, hogy a nő is legyen. És a nő is lesz. Vagy elképzel a nő kezében egy gyereket, egy kicsi, mosolygó gyereket, és azt akarja, hogy ez a kicsi, mosolygó gyerek is legyen. És ez a kicsi, mosolygó gyerek – lesz. Érted, hogy mit mondok? Elég, ha gondol rá. Ha elképzei. A haját, a szemét, az arcát, mindent. Ez is elég. És akkor ez a sok minden – lesz. (A fejére mutat) És minden itt dől el, itt, idebent.

Szünet

Ilyen ember vagy te is, apa. És Emma is ilyen ember. Igen, ti ketten ilyenek vagytok. Ti akartok valamit.

Valamit, ami nincs. És mert akarjátok, hogy legyen, hát lesz. De én, apa, én nem vagyok ilyen.

VLAGYIMIR (szemrehányóan) Ezért még nem kellett volna...

ENDI Nem értesz, apa. Nekem az is elég, ami van. Én nem akarok új dolgokat. Nekem nincs szükségem arra, ami nincs. Hát olyan nagy baj ez? Én csak egyszerű dolgokat akarok. Olyan dolgokat, amelyekre nem

kell sokat gondolni. De nem akarok – istenem, mennyi mindent felsorolhatnék!

VLAGYIMIR És?

ENDI Ti nem ilyenek vagytok, apa. Mert ti például engem is akartatok. Elképzeltetek engem, és én most itt vagyok. Itt vagyok veletek, de tudom, igen, tudom, hogy csalódás vagyok számotokra. Te elmondtad ezt már, apa, és én nem haragszom rád ezért, mert tudom, hogy igazad van. De Emma nem mondja. Pedig tudom, hogy ő is ezt gondolja. Látom a szemén. Emma – azt hiszem – szeret engem. Szegény Emma.

VLAGYIMIR (kiveszi a pizsamája alól a hőmérőt) Nem látom, hány fokot mutat ez?

ENDI (megnézi a hőmérőt) 39 fok.

VLAGYIMIR Adj egy pirulát.

ENDI (pirulát ad Vlagyimir kezébe) Erről beszélek.

VLAGYIMIR (lenyeli a pirulát) Miről?

ENDI Te meg akarsz gyógyulni. Még most is meg akarsz gyógyulni.

VLAGYIMIR Soha nem adom fel, arra mérget vehetsz.

ENDI Jó, de akkor ez belőlem miért hiányzik?

VLAGYIMIR Megmondom én, hogy miért. Azért, mert puhány vagy.

ENDI Puhány vagyok, igen. De te mit tettél azért, hogy ez ne így legyen?

VLAGYIMIR Én mindent megtettem. Az én lelkiismeretem tiszta.

Köhögni kezd. Endi borogatást tesz a homlokára.

ENDI Tudod, apa, mit gondolok? Többet kellett volna gondolnod rám, amikor még nem voltam. Talán akkor most más lennék. Talán akkor most nem lennék ilyen puhány. Igen, ha akartál volna engem, ha jobban akartál volna, akkor most más lenne minden. Ti engem nem képzeltetek el elég határozottan, elég tisztán. Ezért vagyok olyan, mint egy vázlat. Igen, apa. Te mű vagy, én meg vázlat. Nem ér semmit az életem. Ha többet gondoltál volna rám, akkor most nem ülnék itt, és nem mondanám ezt neked. És nem mondanám ezt magamnak sem. Mert magamnak minden nap elmondom. Igen, akkor nem gyötörne Uli, mert nem is ismerném Ulit. Apa, nézz rám! Tudod, hogy mi a legfurcsább? Hogy nincs bennem gyűlölet. Most már nincs. Béke van bennem. Hálas vagyok neked, apa. Hiszen most már tudom: feladatot adtál nekem. Kis feladat ez, de legalább az enyém. Csak azt bánom, hogy nem jöttem rá hamarabb, hogy nem értettem meg hamarabb, hogy... – de hát úgyis tudod, hogy mit akarok mondani. Igen, tudom, hogy tudod. Ezért ma egész nap rád gondoltam, apa. És most, amikor majd kimegyek innen, és lefekszem az ágyamba, és akkor is, amikor elalszom, és talán álmodok – rád fogok gondolni, apa. Rád és Emmára. Jó éjszakát!

Sötét

ÖTÖDIK JELENET

Endi szobája. Emma ül az ágyon, és nézi az ajtót. Belép Endi. Emma feláll.

EMMA Beszélni akarok veled.

ENDI Fáradt vagyok, anya. Majd reggel.

Levetkőzik, bebújik az ágyba.

Jó éjszakát.

Emma kimegy. Sötét

HATODIK JELENET

Ugyanazon az éjszakán. Szoba. Vlagyimir nyugtalanul forgolódik az ágyon. Fényesség. Megjelenik az

Idegen. Az arca egy összetört tükör csillámló darabkáiból van kirakva.

IDEGEN Vlagyimir! Vlagyimir! Vlagyimir!

VLAGYIMIR (félálomban) Ki szólít?

IDEGEN Én vagyok az.

VLAGYIMIR Én?

IDEGEN Én, akire vártál. (Csönd) Akire mindig is vártál.

VLAGYIMIR (kinyitja a szemét) Te! (Felül) Hát te? Istenem, végre, végre!

IDEGEN Szeretnék kérdezni valamit, Vlagyimir.

VLAGYIMIR Milyen szép vagy! (Hunyorog) Mennyi fényesség!

IDEGEN Ha zavar...

VLAGYIMIR Nem, nem. Megérinthetlek?

Az idegen – mint egy tollpihe – az ágy fölé libben. Vlagyimir megérinti a kezét.

Nem vagy lázálom. Úgy féltem, hogy az vagy. Úgy féltem, hogy nem is létezel.

Csönd. Nézik egymást.

Az arcod.

IDEGEN (mosolyog) Örülök, hogy észrevetted.

VLAGYIMIR Pontosan úgy nézel ki, mint én.

IDEGEN Csodálkozol?

VLAGYIMIR (kiugrik az ágyból, és elbújik a szék mögött) Távozz tőlem, démon!

IDEGEN (nevet) Én? Démon? Nagy mókamester vagy te, Vlagyimir.

VLAGYIMIR Miért? Akkor ki vagy?

IDEGEN (leereszkedik a földre) Hát nem ismersz meg? Vlagyimir, Vlagyimir. A végén még csalódom benned. (Elindul a szék felé) Gyere, beszéljünk.

VLAGYIMIR (a szék mögül) Ne gyere közelebb!

IDEGEN (megáll) Nem az számít, Vlagyimir, hogy ki vagyok, hanem az, hogy miért jöttem.

Szünet

Hát jó. Legyen, ahogy akarod. Elmegyek.

VLAGYIMIR Várj!

Szünet

Itt vagy még?

IDEGEN Igen.

VLAGYIMIR Mit akarsz tőlem?

IDEGEN Én? Semmit. Pontosabban: szinte semmit. Csak szeretnék neked feltenni egy kérdést. Válaszolj, Vlagyimir. Akarsz repülni? Repülni, mint régen?

VLAGYIMIR (négykézláb kimászik a szék mögül) Mint régen?

IDEGEN Látom, értjük egymást.

VLAGYIMIR Mit kérsz cserébe... uram?

IDEGEN Endi kell nekem.

VLAGYIMIR A fiam?

IDEGEN (megragadja, és a magasba emeli Vlagyimirt) A vére kell, te ostoba. A vére. A vér erőt ad. Az erő – felel. Akarsz repülni, nyomorult féreg?

VLAGYIMIR Igen, Uram. Igen, igen.

IDEGEN (leejti Vlagyimirt a szőnyegre) Jó. Akkor megmutatom, hogy mit kell tenned.

A ruhája alól előhúz egy kést.

Ugye, nem kell elmagyaráznom.

VLAGYIMIR (szomorúan) Nem. Mindent értek.

Szünet

Nincs más mód?

IDEGEN (lejjebb ereszkedik) A türelmemmel játszol, ugye tudod? Vigyázz, Vlagyimir! Jól vigyázz! Nem ismétlem meg az ajánlatomat.

VLAGYIMIR (leborul) Köszönöm, Uram, köszönöm.

Az idegen kiröppöl a kivágódó ablakon. Szélroham. Vlagyimir nézi a kést a szőnyegen. Repkednek ősz

hajfürtjei. Lassan kinyújtja felé a kezét. Sötét

HETEDIK JELENET

Reggel. Szoba. Vlagyimir fekszik az ágyban. Belép Emma. A kezében egy pohár tea.

EMMA Jó reggelt!

VLAGYIMIR Jó reggelt!

EMMA (leül az ágy szélére) Főztem egy kis teát. Van benne galagonya, körömvirág, citromfű, gyermekláncfű, málnalevél és egy kevés cickafark.

Vlagyimir iszik.

Rossz itt a levegő.

VLAGYIMIR (felnéz) Milyen csönd van. Régen ilyenkor már csicseregtek a madarak a kertben. (Emmára néz) Rossz?

EMMA (feláll) Kiszellőztetek.

Kinyitja az ablakot – de a függönyt nem húzza el.

Hogy aludtál?

VLAGYIMIR Csak nézz rám.

EMMA (benyúl az ágy mellett álló asztalka fiókjába) Megmérem a vérnyomásodat.

Rácsavarja Vlagyimir karjára a vérnyomásmérőt.

EMMA (pumpál) Te, Vlagyimir.

VLAGYIMIR Igen?

EMMA Mit akart éjszaka Endi?

VLAGYIMIR Erről most nem akarok beszélni.

EMMA Megszakad a szívem, ha arra gondolok, ami történt.

VLAGYIMIR Ami történt, megtörtént. (Legyint) Nem történt semmi.

EMMA Semmi? (Nézi a vérnyomásmérőt) A vérnyomásod... Hű, ilyen magas már régen volt. (Feláll)

Felhívom az orvost.

VLAGYIMIR Ne. Kérlek, Emma, ne. (Magára húzza a takarót) Nem akarok kórházba menni.

Csicseregni kezd egy madár a kertben.

EMMA (leül) Hallod?

VLAGYIMIR Igen, hallom. Milyen szépen énekel. Feketerigó?

EMMA Feketerigó.

A csicsergés hirtelen megszakad.

Jaj, úgy félek, Vlagyimir. El sem tudom neked mondani, hogy félek. Mi lesz most Endivel? Pedig minden nap imádkozom; igen, imádkozom reggel, imádkozom este; az utcán, a buszon, a hentesnél, még akkor is imádkozom, amikor zöldséget vágok a levesbe, de most... de most olyan gyenge vagyok. Még soha nem éreztem magam ilyen gyengének. Elhagyott az erőm, Vlagyimir. A hitem hagyott el, azt hiszem. Minden sötét; minden sötét. (Csönd) Kérlek, állj fel.

VLAGYIMIR (feláll) Emma, Emma. Te csak értem aggódj. Hallod, mit mondok? Itt állok – igen, itt állok a sír szélén, és te azt kérdezed, mi lesz most Endivel? Endi meglesz majd valahogy. De én? Én hol leszek majd akkor? Hol leszek én akkor már, amikor Endi még mindig meglesz valahogy?

Leül a karosszékre.

Szörnyű álmom volt, Emma.

EMMA (az ágyneműt vizsgálgatja) Erre már ráfér egy mosás.

VLAGYIMIR Olyan valószerű volt. Olyan – tapintható.

EMMA (csodálkozva) Ez mi?

A kés van a kezében, ami eddig a párna alatt volt.

VLAGYIMIR (elsápad) Hadd nézzem.

Hitetlenkedve vizsgálgatja a kést, aztán eszelős szemekkel Emmára néz.

Látod ezt, Emma! Látod ezt!

EMMA Beteszem a fiókba.

VLAGYIMIR (íjedten) Nem! Ez itt marad! Ez az enyém!

EMMA (leül az ágyra) A tiéd? Mit akarsz ezzel mondani?

VLAGYIMIR Emma, figyelj rám. Kérlek, jól figyelj rám. Ismersz engem. Én eddig... De hát tudod. Most azonban... Most történt valami. Valami, ami...

Szünet

Emma, én vak voltam.

EMMA Vak?

VLAGYIMIR De most – most végre tisztán látok. Felszállt a köd. Lehullt a hályog. Mennyi fény, Emma. Mennyi fény! Egy új élet fénye! Igen, Emma! Egy új életé!

EMMA Nem értem.

VLAGYIMIR Ez a kés, Emma! Ez a kés mindent megváltoztat. (Feláll) Egy ember áll előtted, Emma. Egy ember, aki – hisz.

EMMA (szárazon) Hányszor könyörögtem, hogy gyere el velem a templomba. Hányszor könyörögtem.

VLAGYIMIR Ott a helyem, Emma! Ott a helyem az első sorban! Az első sorban akarok ülni, Emma.

Elkísérsz?

EMMA El, el, te bolond. (Elsírja magát) Istenem, hogy ezt is megértem!

Sötét

NYOLCADIK JELENET

Előszoba. Emma kabátban. Vlagyimir fekete öltönyben.

VLAGYIMIR Úgy nézek ki, mint egy vén sírásó.

EMMA Ugyan. Elegáns vagy.

VLAGYIMIR Látod az ujját? Ki se látszik belőle a kezem. És olyan szaga van, mint egy döglött kutyának. Ez legalább stimmel. Kutyául érzem magam én is.

EMMA Itt van a kabát.

VLAGYIMIR Köszönöm.

Emma ráadja Vlagyimirra a kabátot.

Hú, Emma. Szédülök.

EMMA Ülj le.

VLAGYIMIR Nem, nem, nem. Hogy állok fel, ha leülök? Most már nem szabad leülni. Járnunk kell, Emma. Járnunk, járnunk, járnunk. Látod? Megy ez. Csak engedd meg, hogy beléd karoljak. (Csönd) Templomba akarok menni. Igen, templomba. Elemista korom óta nem voltam templomban. Vannak még templomok egyáltalán ebben a városban?

EMMA Sápadt vagy.

VLAGYIMIR Meglátod, erős leszek újra. Erős. És akkor... Majd meglátod, hogy mi lesz akkor. Majd meglátod.

Elindul Endi szobája felé.

Hova mész?

EMMA Beszólok Endinek.

VLAGYIMIR Megőrültél?

EMMA De hát elmegyünk. Gondoltam...

VLAGYIMIR Csitt! Lehet, hogy hallgatódzik.

EMMA Kicsoda?

VLAGYIMIR Hát ő.

EMMA Endi?

VLAGYIMIR Biztos vagyok benne, hogy hallgatódzik. Menj, nézd meg!

EMMA Menjek? Az előbb azt mondtad, hogy maradjak. Most menjek vagy maradjak? (Zavartan)

Vlagyimir, mi van veled? Miért viselkedsz így? Jól vagy? Jól érzed magad?

VLAGYIMIR (suttogva) Itt nem mondhatom el. Majd a templomban. Itt vékonyak falak. Nagyon vékonyak.

Nyikorgás

Na mit mondtam.

ENDI (kilép az ajtón) Anya, apa. Hova mentek?

EMMA Épp szólni akartam, hogy elmegyünk...

VLAGYIMIR (megrántja Emma kabátját) Egy kicsit sétálunk, fiam. Rám fér egy kis séta a friss levegőn.

Endi a kabátja után nyúl.

VLAGYIMIR (határozottan) Nem. Te itt maradsz. (Gyengéden) Fiam, kérlek.

Elmennek. Endi az ablakból nézi, ahogy az utcán – egymásba karolva – lassan távolodnak. Leül a kanapéra. Meglátja az asztalon a galacsint. Felveszi, forgatja a kezében. Sötét

KILENCEDIK JELENET

Szoba. Vlagyimir a karosszékekben ül. Emma lehúzza róla az öltöny nadrágot.

VLAGYIMIR Hogy döntöttél?

EMMA Nem tudom megtenni, Vlagyimir. Ez bűn. Ez... De hát az isten szerelmére, a fiunkról beszélsz!

VLAGYIMIR Meg fogok halni, Emma. Meg fogok halni, ha nem segítesz.

Emma elsírja magát.

Nézz rám, Emma! Mondd meg őszintén, igaz lelkedre, mit látsz, ha rám nézel? Mert én, ha belenézek a tükörbe, egy hullát látok. (Belemarkol a hajába) Látod? Csomókban hullik a hajam. Hát nem szörnyű? De ez még semmi. Mutatok valami mást. Figyelj! (Benyúl a szájába) Íme! A fogam. Ki tudom húzni a fogam! (Beleteszi a fogat Emma tenyerébe) Sajnálom, Emma, de egyedül nem tudom megtenni. Egyedül – végem.

EMMA Endi. Szegény Endi.

VLAGYIMIR Ő egy korcs. Igen, Emma. És ezt ő is tudja. Azt mondta nekem, hogy nem ér semmit az élete.

EMMA És az én életem mit ér?

VLAGYIMIR Neked még van jövőd. És nekem is – ha segítesz. De neki?

EMMA Fiala még. Szinte gyerek.

VLAGYIMIR Az nem számít.

Megragadja és erősen megszorítja Emma kezét.

Egy dolog számít, Emma. Egy dolog. Az akarat! Egyedül az akarat!

EMMA Az akarat.

VLAGYIMIR Igen, az akarat.

Átkarolja Emmát.

Csinálunk új gyereket. Jobbat! Erősebbet! Ígérem, mindent beleadok. A szemem fénye lesz! A szemem fénye!

EMMA (eltolja magától Vlagyimirt) Odaég a hús.

VLAGYIMIR (kétségbeesetten) Emma!

Emma megtorpan.

EMMA Igen?

VLAGYIMIR (nem tudja, hogy mit mondjon) Főzz egy kis tésztát is.

Sötét

TIZEDIK JELENET

Konyha. Endi, Vlagyimir és Emma vacsorázik. Endi Vlagyimirt nézi, Vlagyimir Emmát, Emma pedig mereven bámulja a tányéért.

EMMA (Endire néz) Kérsz még?

Endi megrázza a fejét.

És te?

VLAGYIMIR Kérek. (Endire néz) Mi van, fiam, nincs étvágyad?

Endi kimegy.

EMMA Mi lesz velünk, Vlagyimir? Mi lesz velünk?

Sötét

TIZENEGYEDIK JELENET

Éjszaka. Szoba. Vlagyimir az ágyban. Beront Emma. Ráveti magát az ágyra.

VLAGYIMIR (rémülten) Mi az? Hé, mi az?

EMMA Itt volt! Itt volt! Én is láttam, Vlagyimir! Én is láttam!

VLAGYIMIR Csak nem?

EMMA De igen, igen! Isten az égben, igen! (Halkan) Gyönyörű volt, Vlagyimir. Elmondhatatlanul gyönyörű. Az arca, a haja, a keze. Még sohasem láttam ilyen szép kezeket!

VLAGYIMIR Milyen volt az arca?

EMMA Milyen, milyen. Olyan volt, mint az enyém. Hát nem csodálatos?

VLAGYIMIR És te?

EMMA Gyere, imádkozzunk! Térdelj le velem, Vlagyimir! Áldottak vagyunk. Istenem, áldottak vagyunk! *Vlagyimir kimászik az ágyból, és letérdel Emma mellé. Csukott szemmel imádkoznak. Vlagyimir Emmára sandít.*

VLAGYIMIR Mit mondott?

EMMA (megfogja Vlagyimir kezét) Azt mondta, hogy legyen erős. Azt mondta, hogy ha azt teszem, amit kell, akkor... (Elszuklik a hangja) Akkor...

VLAGYIMIR Mi lesz akkor?

Emma felhúzza a blúzt a hasáról, és ráteszi Vlagyimir kezét. Vlagyimir szeme elkerekedik. Szótlanul nézik egymást. Emma áhítatos arccal törölgeti a könnyeit.

EMMA Igen, apus. A te rozoga Emmád vénségére szülni fog! A te rozoga Emmád hamarosan egy gyermeket fog hordani az öreg szíve alatt. Hát nem csodálatos? És ez a gyermek – még kimondani is félek, hogy ki lesz ez a gyermek. Mindjárt elájulok.

VLAGYIMIR (rezignáltan) Hát neked ezt ígérte.

EMMA Igen, igen, igen.

Belép a szobába Endi.

ENDI Ti mit csináltok? Anya! Apa!

EMMA (hüvösen) Kisfiam, kérlek, most ne zavarj minket. (Feláll) Ugye nem haragszol, ha most bezárom ezt az ajtót?

ENDI Nem. (Hátralép) Dehogy.

EMMA Akkor jó. (Megsimogatja Endi arcát) Szeretlek.

ENDI Én is szeretlek, anya. (Csodálkozva) Te sírtál?

EMMA Boldogok, akik sírnak, kisfiam. (Megcsókolja Endi arcát) Jó éjszakát.

Bezárja az ajtót. Vlagyimirra néz, aki még mindig térdel. A tekintetében különös fény lobban.
Hol van az a kés, Vlagyimir?
Sötét

TIZENKETTEDIK JELENET

Hajnal. Szoba. Vlagyimir az ágyban. Belép Emma.

VLAGYIMIR Bezártad?

EMMA Be.

VLAGYIMIR Add ide a kulcsot!

Emma Vlagyimir kezébe teszi a kulcsot. Vlagyimir a párna alá dugja.

EMMA És ha dörömbölni fog?

VLAGYIMIR Csak hadd dörömbölgjön.

Szünet

Hallasz valamit?

EMMA Semmit.

VLAGYIMIR Én se. Na látod, mondtam én, hogy nem fog dörömbölni.

Kopogás hallatszik Endi szobájának az irányából.

Kezdi.

EMMA Istenem!

VLAGYIMIR Mit csinál ez? Morzézik? Üss már rá egy tisztességeset arra az ajtóra, te szerencsétlen!

Hirtelen abbamarad a kopogás. Emma megfogja Vlagyimir kezét.

EMMA Mi történt?

VLAGYIMIR Azt hiszem, megértette.

EMMA Jaj, mit gondolhat most rólunk?

VLAGYIMIR Azt gondol, amit akar.

EMMA Szegény Endi. Szegény Endikém.

Sötét

TIZENHARMADIK JELENET

Éjszaka. Szoba. Vlagyimir Emma ölébe hajtja a fejét az ágyon. Emma cirógatja Vlagyimir haját. Halkan, szinte suttogva beszélgetnek.

VLAGYIMIR Azt hiszem, ha vége lesz ennek, elköltözünk innen. Igen, Emma, kimondom: eladom a házat. Ha vége lesz ennek, eladom. Emma, hallod, amit mondok?

EMMA (maga elé meredve) Most rád gondolok, Vlagyimir. De ahogy most rád gondolok, igen, máris órá gondolok, máris egyedül csak órá tudok gondolni.

VLAGYIMIR Eladom a házat.

EMMA (maga elé meredve) És most Endire gondolok. De ahogy most Endire gondolok, igen, máris órá

gondolok megint, máris egyedül csak őrá tudok gondolni. (Csönd) Szegény Endi. Szegény, szegény Endikém.

VLAGYIMIR Nem, Emma. Ő szerencsés. Ő, azt hiszem, szerencsés.

EMMA (Vlagyimirra néz) Igen, Vlagyimir. Igazad van. Endi szerencsés.

VLAGYIMIR Nagyon szerencsés, Emma. Ő a legszerencsésebb fiú ezen a világon.

EMMA Az én kisfiam.

VLAGYIMIR Az én nagyfiam.

EMMA A szemem fénye.

VLAGYIMIR A szemünk fénye.

EMMA Jaj, Vlagyimir, nincs más megoldás?

VLAGYIMIR Meghalok, Emma.

EMMA (szenvédélyesen megöleli) Élned kell, Vlagyimir! Élned kell!

Szünet

Itt az idő.

VLAGYIMIR Ő a mi jötevőnk, Emma. Erre gondolj. Erre gondolj mindig.

EMMA Erre gondolok, igen, erre. Jaj! Valami úgy szorítja a szívemet!

Szünet

Vajon alszik már?

VLAGYIMIR Igen, alszik. Mindenki alszik. (Csönd) Nem hallok semmit.

EMMA Iszonyú ez a csönd.

VLAGYIMIR (feláll) Menjünk. Legyen meg az ő akarata.

EMMA (megfogja Vlagyimir kezét) A mi akaratunk, Vlagyimir. A mi akaratunk. (Csönd) Jaj, félek, Vlagyimir. Nagyon félek!

VLAGYIMIR Légy erős, Emma.

EMMA Nézd, reszket a kezem. Mit jelent ez? Mit jelent ez?

VLAGYIMIR Ölelj meg!

Megölelik egymást.

EMMA Áldottak vagyunk, Vlagyimir. Igen, áldottak. (Elbizonytalanodva) Ugye áldottak vagyunk?

VLAGYIMIR Menjünk.

Sötét

TIZENNEGYEDIK JELENET

Éjszaka. Endi szobája. Endi fekszik az ágyban. Belép Emma és Vlagyimir. Emma kezében kötél. Vlagyimir kezében elemlámpa és kloroform. Suttogva beszélnek.

EMMA Istenem, milyen édesen alszik. Az én magzatom. Az én ártatlan magzatom.

VLAGYIMIR Kötözd meg a lábát. De óvatosan. Vigyázz, nehogy felébredjen.

EMMA (ijedten) Megmozdult! Meg...

Vlagyimir befogja Emma száját. Egy percig némán és mozdulatlanul állnak.

VLAGYIMIR Gyerünk! Siess!

EMMA Nem tudom megtenni. Képtelen vagyok rá.

VLAGYIMIR Akkor tartsd a lámpát.

Emma átveszi Vlagyimirtól a lámpát és a kloroformot.

Ide világíts!

EMMA Vlagyimir, várj. Rossz a sorrend. Félek, hogy felébred. Nem akarok, hogy így lásson. Meghalnék a szégyentől.

Vlagyimir leteszi a kötelet a padlóra. Kloroformot csepegtet egy kendőre, majd Endi fejéhez lép.

ENDI (felül az ágyon) Apa! (Meglátja Emmát) Anya, te is?

Csönd. Emma és Vlagyimir mozdulatlanul állnak. Endi nézi őket, aztán visszadől az ágyra, és lehunyja a

szemét.

Csináljátok!

VLAGYIMIR (határozottan) Fogd meg a lábát! Hallod? Fogd meg a lábát!

EMMA (megfogja Endi lábát) Istenem, mit teszünk!

Sötét

TIZENÖTÖDIK JELENET

Éjszaka. Fürdőszoba. Emma gyengéden levetkőzteti Endit. Megsimogatja a haját, az arcát, megcsókolja a homlokát. Vlagyimir megkötözi a kezét, a lábát.

VLAGYIMIR (Emmára néz) Emeljük meg, Emma. Gyere, segíts!

Beemelik a fürdőkádba Endi élettelen testét.

Menj ki! A többi az én dolgom.

Emma, kezét tördelve, kimegy. Csönd. Vlagyimir felemeli a kést.

Hiszem, hogy amit most megteszek, te is megtennéd a helyemben, fiam!

Sötét

TIZENHATODIK JELENET

Éjszaka. Szoba. Emma ide-oda járkal. Időnként megáll, hallgatódzik. Hirtelen vakító fényesség. Lerogy, eltakarja a szemét. A fény először fehéren, aztán vörösen, végül újra fehéren izzik. Hirtelen csönd és sötét. Belép Vlagyimir.

EMMA (felnéz) Vége?

VLAGYIMIR Vége.

EMMA Ugye nem szenvedett?

VLAGYIMIR Nem. Egy pillanat volt az egész. (Csönd) Láttad a fényt?

EMMA Igen, láttam. Mintha felrobbant volna a nap. Egy hatalmas, gonosz, hideg nap. (Elindul az ajtó felé) Hol van? Látni akarom!

VLAGYIMIR (megfogja Emma kezét) Jobb lesz, ha itt maradsz.

EMMA Igen, igazad van. Jobb lesz, ha itt maradok.

VLAGYIMIR Bekapcsolom a televíziót.

EMMA (álmatagon) Tényleg. A televízió. Milyen nagyszerű gondolat. Mi van ma a televízióban?

Vlagyimir a TV-újságot lapozgatja.

Add ide!

VLAGYIMIR Tessék.

EMMA (lapozgatja az újságot) Semmi, semmi, semmi. Nincs semmi a televízióban. (Vlagyimirra néz) Te érted ezt?

VLAGYIMIR Megyek.

Elindul az ajtó felé.

EMMA (kétségbeesetten) Vlagyimir!

VLAGYIMIR (megtorpan) Igen?

EMMA Valami úgy szorítja a szívemet.

VLAGYIMIR Légy erős, Emma! Már vége van. Érted? Már vége van!

EMMA Akkor miért nem maradsz itt velem?

VLAGYIMIR Be kell gyűjtanom a kazánt.

EMMA (álmatagon) Igen, a kazán. Hiszen elterveztük.

Szünet

VLAGYIMIR Mehetek?

EMMA Igen. Hát persze.

Vlagyimir kimegy. Emma leül a kanapéra. Benyit Vlagyimir.

VLAGYIMIR Te, Emma. Hol van a fűrészes?

EMMA (sápadtan) A kamrában.

Csönd. Nézik egymást.

VLAGYIMIR Jól vagy?

EMMA Igen. Menj nyugodtan.

Vlagyimir kimegy. Emma a mellkasára szorítja a kezét.

Endikém.

Sötét

TIZENHETEDIK JELENET

Szoba. Emma és Vlagyimir a kanapén ülnek – fekete ruhában. Az asztalon az a doboz, amelyben Uli a csákót hozta Endinek. A dobozban most Endi maradványai vannak.

EMMA Itt tanult meg járni. Emlékszel? Itt ültem, ahol most. Virágmintás ruha volt rajtam, és fiatalabb voltam... hány évvel is? Mindegy. Felállt, megfogta az asztal szélét a kis kezével és... mosolygott. Hogy tudott mosolyogni. Mennyit neveltünk akkoriban. Mennyit neveltünk.

VLAGYIMIR Itt az idő, Emma.

EMMA (Vlagyimirra néz) Hogy?

VLAGYIMIR A búcsúzás pillanata.

EMMA Igen, hát persze. (Csönd) Mit mondjak?

VLAGYIMIR Azt mondd, ami érzel. (Emma kezébe adja a dobozt) Tessék.

Emma nézi a dobozt, aztán hosszan megcsókolja.

EMMA Szervusz, kincsem.

Átadja Vlagyimirnak a dobozt.

VLAGYIMIR Én, Endikém, én csak azt akarom mondani... Én csak annyit szeretnék mondani...

Köszönöm.

Feláll és méltóságtelesen elindul a dobozzal az ajtó felé. Emma ül a kanapén. Meglátja a papírgalacsint a dohányzóasztalon.

EMMA Vlagyimir.

VLAGYIMIR Igen?

EMMA (a galacsinra mutat) Azt nem akarom itt soha többé látni.

Vlagyimir beledobja a papírgalacsint a dobozba, és kimegy. Vízcsofogás hangja. Emma feláll, majd amikor megszűnik a csobogás, visszaül megint a kanapéra. Belép Vlagyimir.

EMMA Lehúztad?

VLAGYIMIR Le.

EMMA Üres?

VLAGYIMIR Nem lehetne üresebb.

EMMA Akkor jó. Úgy megkönnyebbültem. Jó utat, Endi. Jó utat, kisfiam.

Hosszú csönd. Emma nézi Vlagyimirt, Vlagyimir nézi Emmát.

És most?

VLAGYIMIR Te, Emma. Érzek valamit. Valamit, amit nagyon régen nem éreztem már.

EMMA Csak nem?

VLAGYIMIR De igen. Figyeld a nadrágomat. Látod?

EMMA (nézi Vlagyimir egyre jobban dudorodó nadrágját) Hihetetlen.

VLAGYIMIR Gyere ide!

Megölelik és megcsókolják egymást.

EMMA Te, Vlagyimir. Ez nagyobb, mint volt.

VLAGYIMIR (mosolyog) Ez az igazi csoda, édesem.

Sötét

TIZENNYOLCADIK JELENET

Szoba. Vlagyimir és Emma egymáshoz simulva alszik az ágyon. Megjelenik az Idegen és – Endi. A torkán hosszú vágás.

IDEGEN Látni akartad őket. Hát tessék. Látod, milyen édesen alszanak?

ENDI Gyönyörűek.

IDEGEN Jól nézd meg őket, Endi. Ez itt a férfi. Ez itt a nő. Most látod őket utoljára.

ENDI Apa! Anya!

IDEGEN Nem hallanak. Nem látnak. Nem létezel a számukra.

Szünet

ENDI Fázom. Olyan hideg van itt.

IDEGEN Ezt ők melegnek hívják. Úgy hívják – szeretet.

ENDI Szeretet. (Az idegenre néz) Emlékezni fognak rám?

IDEGEN Szeretnéd?

ENDI Nem. (Lehajtja a fejét) Nem szeretném.

Szünet

Mi lesz velük?

IDEGEN Boldogok lesznek. Ahogy megígértem. (Csönd) Ahogy ezt te szeretted volna.

ENDI Szeretet. Mit jelent ez a szó?

IDEGEN Ezt jelenti.

ENDI (nézi Emmát és Vlagyimirt) Ezt jelenti. (Az idegenre néz) És én? Velem most mi lesz?

IDEGEN Félsz?

ENDI Egyedül leszek.

IDEGEN Egyedül.

ENDI A sötétben.

IDEGEN A legsötétebb sötétben.

Szünet

Félsz?

ENDI Félnem kellene?

IDEGEN Nézz rám!

Endi az idegen arcába néz, amely most olyan sötét, mintha felrobbant volna a nap – minden nap.

Látod az arcodat?

ENDI Nem.

IDEGEN Ez a válasz, Endi. (Endi vállára teszi a kezét) Menjünk.

Kimennek. A színpad lassan elsötétedik.

Függöny

Kategoria: vers, próza

Denumire autor: Pólik József

Látó Szépirodalmi Folyóirat